Rauma kommune

Samfunnsplan for Rauma kommune 2026 – 2038

Foto: Ida Siem

Foto: Christine Waagaard

Innhold

Hvordan samfunnsdelen er bygd opp 3

Samfunnsplanen på ett minutt 4

Et godt sted å leve 5

Kommunens plansystem 6

Viktige føringer 7

Utfordringer i Rauma 9

Fem satsingsområder 11

Trygge barn som leker, lærer og mestrer 12

Sammen skaper vi god helse, meningsfulle liv og trivsel 15

Et sted folk vil bo, jobbe og bli 18

Natur og trygghet, i dag og i morgen 21

Dyktige folk og gode tjenester 23

Hva kan vi som innbyggere gjøre? 25

Langsiktig arealstrategi 27

Hvordan samfunnsdelen er bygd opp

Samfunnsplanen tar utgangspunkt i Raumas viktigste utfordringer og setter retning for utviklingen de neste 12 årene. Planen beskriver først overordnede føringer og rammer, før den løfter frem sentrale utfordringer kommunen står overfor.

Med bakgrunn i dette er det definert fem satsingsområder som angir mål og prioriteringer for samfunnsutviklingen. Hvert satsingsområde konkretiseres gjennom delmål og strategier. Planen peker også på hva vi som innbyggere kan bidra med i utviklingen av Rauma.

Samfunnsdelen inneholder også en langsiktig arealstrategi som gir føringer for bruk av arealer.

Samfunnsplanen på ett minutt

Oppvekst

Barn og unge er Raumas viktigste ressurs. Kommunen skal sikre trygge oppvekstmiljø, barnehager og skoler av høy kvalitet, og levende nærmiljø med gode møteplasser. Lek, utforsking og praktisk læring skal stå i sentrum – og naturen skal brukes aktivt. Rauma skal ta økt skjermbruk på alvor, arbeide for å gi alle barn like muligheter uavhengig av bakgrunn, og sikre at riktig hjelp kommer tidlig. En sterk og attraktiv videregående skole er avgjørende for å beholde ungdom i kommunen.

Helse og fellesskap

God helse skapes i hverdagen – gjennom fellesskap, aktivitet og tilhørighet. Kommunen skal styrke forebyggende arbeid, bekjempe utenforskap og legge til rette for at alle kan leve selvstendige liv lengst mulig. Frivilligheten er en bærende kraft i dette arbeidet.

Næringsliv, verdiskaping og attraktivitet

Rauma skal være et sted folk velger å bo og jobbe. Et variert næringsliv, god boligpolitikk for alle livsfaser, og en levende kultursektor er nøkkelen. Åndalsnes skal videreutvikles som tindehovedstad, og tilflyttingsarbeidet skal styrkes.

Natur, klima og beredskap

Naturverdiene er Raumas fremste kvalitet og skal forvaltes langsiktig. Kommunen skal ruste seg mot klimaendringer og styrke samfunns-beredskapen – både hos kommunen selv og hos innbyggerne.

Fremtidssikring av tjenester

Gode tjenester forutsetter dyktige medarbeidere, sunn økonomi og smart bruk av teknologi. Kommunen skal være en attraktiv arbeidsgiver og drive kontinuerlig tjeneste-utvikling for å møte fremtidens behov.

Langsiktig arealstrategi

Arealene i Rauma er en begrenset ressurs, og hvordan de brukes i dag får konsekvenser langt frem i tid. Strategien slår fast at natur-mangfold og karbonrike arealer skal ivaretas, og at nedbygging av natur skal begrenses. Fortetting og gjenbruk av eksisterende arealer vurderes fremfor nye utbyggingsområder. Vi har et særskilt forvaltningsansvar for villrein og villaks. Klimatilpasning er et grunnleggende premiss for all arealbruk, og naturbaserte løsninger skal prioriteres. Næringsarealer bør lokaliseres konsentrert og strategisk, og bolig-utvikling skal legge til rette for ulike livsfaser og helårs bosetting.

Et godt sted å leve

Rauma skal være et godt sted å leve – gjennom hele livsløpet. Gode liv skapes i hverdagen: i trygge oppvekstmiljø, i arbeid og utdanning, i fellesskap og deltakelse, og i lokalsamfunn som gir rom for både aktivitet og ro. Denne samfunnsplanen peker ut retningen for hvordan vi sammen skal utvikle Rauma de neste tolv årene.

Planen handler om hvordan vi skaper gode liv fra barndom til alderdom. En trygg oppvekst legger grunnlaget for livslang helse og trivsel. Gode møteplasser, kultur og fellesskap gjør det lettere å høre til og delta. Attraktive lokalsamfunn med gode boliger og et spennende og variert næringsliv gir grunn til å bli – og til å flytte hjem igjen. Ansvarlig naturforvaltning, klimatilpasning og god beredskap bidrar til livskvalitet og trygghet, mens bærekraftige tjenester sikrer nødvendig kvalitet og kapasitet også i årene som kommer.

Kommunen står samtidig overfor betydelige endringer, særlig knyttet til befolkningssammensetningen, klimaendringer og samfunnssikkerhet. For å møte disse utfordringene må vi prioritere tydelig, forvalte ressursene klokt og utvikle tjenester og lokalsamfunn i takt med nye behov. Planen løfter frem fem satsingsområder som samlet skal styrke Rauma som lokalsamfunn.

Foto: Anna Svare

Kommunens plansystem

Kommuneplanen er kommunens viktigste overordnede plan- og styringsdokument. Den gir langsiktig retning for utviklingen av kommunesamfunnet og tydeliggjør prioriteringer og forventninger mellom kommunen, innbyggere, frivilligheten og næringslivet. Kommuneplanen vedtas av kommunestyret og gjelder for en periode på 12 år, med mulighet for revisjon i hver valgperiode.

Kommuneplanens samfunnsdel er det sentrale styringsverktøyet for kommunestyret. Samfunnsdelen skal brukes til å sette retning og mål for kommunens arbeid, slik at handlingsrommet brukes målrettet for å styre kommunen mot en ønsket samfunnsutvikling. Samfunnsdelen er derfor ikke en uttømmende oversikt over kommunens arbeidsoppgaver, men en omforent retning for hvilke prioriteringer som skal ligge til grunn for kommunens utvikling de neste 12 årene.

Samfunnsdelen følges opp gjennom handlingsdelen, som er kommunens økonomiplan. Økonomiplanen konkretiserer prioriteringer og tiltak, viser status for gjennomføring og danner grunnlag for bevilgninger gjennom årsbudsjettet.

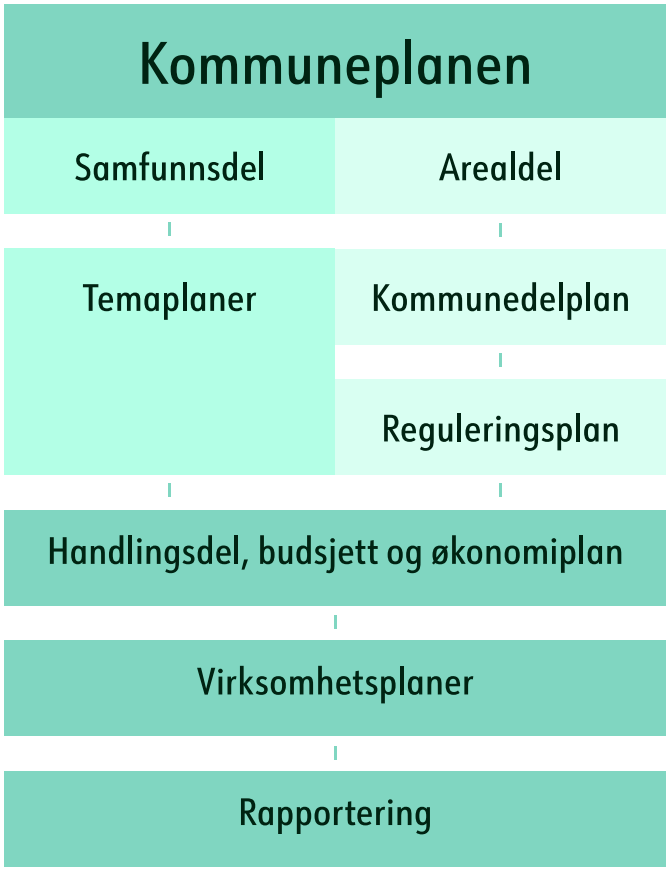

Figuren viser sammenheng mellom de ulike plannivåene

Viktige føringer

Kommunens overordnede planlegging skjer innenfor rammer og føringer gitt på internasjonalt, nasjonalt og regionalt nivå. Disse gir retning for arbeidet med bærekraftig samfunns-utvikling og legger føringer for både samfunns- og areal-planleggingen i Rauma.

Foto: Haakon Lundkvist

Nasjonale føringer

Gjennom «Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023 – 2027» gir regjeringen tydelige føringer for kommunenes samfunns- og arealplanlegging. Forventningene omfatter blant annet samordning i planleggingen, trygge og inkluderende lokalsamfunn, velferd og bærekraftig verdiskaping, klima, natur og miljø samt samfunnssikkerhet og beredskap.

Plan- og bygningsloven (PBL) er det juridiske grunnlaget for kommunens planarbeid og stiller krav til helhetlig, langsiktig og kunnskapsbasert planlegging.

Internasjonale føringer

FNs bærekraftsmål danner en felles global ramme for bærekraftig utvikling. De 17 målene skal integreres i kommunens planlegging og bidra til sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft. Bærekraftig utvikling innebærer å dekke dagens behov uten å ødelegge fremtidige generasjoners muligheter til å dekke sine.

FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) forplikter kommunen til å sikre likeverd, universell utforming og aktiv deltakelse for alle innbyggere.

Fylkesplanen

Fylkesplan for Møre og Romsdal 2025 – 2028 er delt inn i fire hovedmålområder: samarbeidsfylket, miljøfylket, inkluderings- og kompetansefylket og verdiskapingsfylket.

Hovedmålet med planen er å sikre bærekraftig utvikling, tilrettelegge for vekst og samarbeid og skape et fylke som er attraktivt å bo og jobbe i.

Kommunale føringer

Rauma kommune sin visjon er «Verdens beste kommune for naturglade mennesker».

Kommunens visjon er hele Raumasamfunnets visjon, og ble for første gang vedtatt i kommuneplan 2006. Visjonen har god forankring lokalt og er godt profilert eksternt. Den er inkluderende for alle som bor i eller besøker Rauma, og setter ingen krav til bestemt adferd og holdninger fra enkeltmennesker – bare at vi setter pris på naturen og omgivelsene våre. Visjonen forplikter oss til å ta vare på naturen og være et bærekraftig samfunn.

Kommunens verdier er «samarbeidsvillig», «ekte» og «raus». Verdiene sier at vi ser hverandre og er samarbeidsvillige, ekte og rause.

Utfordringer i Rauma

Færre barn – flere eldre

- Nedgang i antall barn og unge.
- Økende andel eldre.
- Endret behov i tjenestetilbudet.
- Økende press på helse- og omsorgstjenester.

Klimaendringer og tap av natur

- Varmere og våtere klima med mer ekstremnedbør.
- Økt risiko for flom, skred og overvannsutfordringer.
- Naturmangfold under press fra klima og arealinngrep.
- Interessekonflikter mellom vern, boligbygging og næringsutvikling.
- Forvaltning i dag avgjør fremtidig attraktivitet og beredskap.

Ikke nok hender

- Færre i yrkesaktiv alder per eldre innbygger.
- Økende forsørgerbyrde.
- Vanskeligere å rekruttere.

Oppvekstmiljø

- Økende psykisk uhelse blant barn og unge.
- Opplevelse av lite mestring og tilhørighet.
- Mobbing og søvnproblemer blant ungdom.
- Høy skjermbruk og tidlig alkoholdebut.
- Høyt skolefravær sammenlignet med fylke og land.
- Fullføring av videregående avgjørende for senere deltakelse i arbeid og samfunn.

Utenforskap

- Høyere andel unge utenfor arbeid og utdanning enn landsgjennomsnittet.
- Særlig utfordring i aldersgruppen 25 – 29 år.
- Tap for den enkelte og for lokalsamfunnet.
- Krever tidlig innsats og tett samarbeid mellom tjenester.
- Økt behov for inkludering i en tid der det er knapphet på arbeidskraft.

Bolig

- Mangel på boliger.
- Lite utleieboliger for langtidsutleie.
- Dyre boliger, som gjør det vanskelig for førstegangsetablerere.

Et attraktivt sted å bo og jobbe

- Å være attraktiv nok til at folk velger å bli, vende hjem igjen eller flytte hit.
- Konkurranse med større byer om kompetanse og unge voksne.
- Bevare og utvikle Rauma som eget bo- og arbeidsmarked.
- Avhengighet av en attraktiv og relevant videregående skole.
- Sårbarhet knyttet til transportforbindelser og regional tilgjengelighet.
- Endrede boligbehov med flere eldre.
- Vekst i turisme krever god balanse mellom verdiskaping, naturhensyn og bokvalitet.
- Sterk sesongvariasjon gir press på natur, infrastruktur og næringsliv i høysesong og risiko for lite aktivitet resten av året.

Beredskap og samfunnssikkerhet

- Verden er farligere og mer uforutsigbar og det er behov for et taktskifte i arbeidet med beredskap og samfunnssikkerhet.
- Kommunens rolle i totalforsvaret vil blant annet forutsette at kommunene har nok folk og kompetanse.
- Teknologisk utvikling utfordrer sikkerhet og beredskap på måter det er utfordrende å ha oversikt over.
- Demokrati og et trygt og tillitsfullt samfunn er grunnleggende sikkerhetsinteresser.
- Klimaendringene øker risikoen for naturfare og vil kunne bli en betydelig tilleggsdimensjon i håndtering av andre hendelser som kan kreve mye av oss som samfunn.

Kommuneøkonomi

- Høy gjeld og lavere disposisjonsfond enn landsgjennomsnittet.
- Økende tjenestebehov som følge av flere eldre og færre i yrkesaktiv alder.
- Svakere vekst i inntektsgrunnlaget over tid.
- Forventninger om hvordan tjenester skal leveres.
- Økende tjenestebehov, samtidig som kvaliteten i tjenestene skal opprettholdes. Dette krever tjenesteutvikling på nye måter.
- Behov for tydelige prioriteringer, effektiv drift og fremtidssikring av tjenester.

Fem satsings-områder

Målet er at Rauma skal være et godt sted å leve – gjennom hele livet.

Med bakgrunn i de utfordringene og mulighetene vi ser i kommunen, har vi valgt fem satsingsområder vi skal jobbe med de neste tolv årene.

Oppvekst

Trygge barn som leker, lærer og mestrer

Helse og fellesskap

Sammen skaper vi god helse, meningsfulle liv og trivsel

Næringsliv, verdiskaping og attraktivitet

Et sted folk vil bo, jobbe og bli

Natur, klima og beredskap

Natur og trygghet, i dag og i morgen

Fremtidssikring av tjenester

Dyktige folk og gode tjenester

Trygge barn som leker, lærer og mestrer

Rauma skal være et godt sted å vokse opp – fra de tidlige barneårene og gjennom hele ungdomstiden. Barn trenger trygge rammer, støtte og muligheter til å være nettopp barn – lenge nok.

Barn og unge i Rauma skal få et godt grunnlag for livslang læring, mestring og deltakelse i samfunnet. Barndom og ungdomstid i seg selv har også en egenverdi, og er ikke bare en forberedelse til noe som kommer etterpå. Derfor skal oppveksten i Rauma gi rom for lek, nysgjerrighet, utforskertrang og skaperglede, og sørge for at alle barn tilegner seg grunnleggende ferdigheter som gir lyst og evne til å lære hele livet.

Å satse på god oppvekst er viktig for Rauma sin fremtid. Gode oppvekstmiljø gjør det lettere å beholde unge familier, tiltrekke seg nye innbyggere og gi grunn til å flytte hjem igjen. Til å være en liten kommune har vi et imponerende mangfold av fritidsaktiviteter, kulturtilbud og frivillige miljøer – i alle deler av kommunen. Dette er en av våre viktigste kvaliteter og noe vi må bevare.

Samtidig møter barn og unge utfordringer som krever at vi stiller opp sammen. Psykisk uhelse, utenforskap, frafall fra videregående og økt skjermbruk er reelle utfordringer for mange unge i Rauma, som i resten av landet. Rauma skal ta dette på alvor og skape hverdager og fellesskap slik at barn og unge opplever mestring, mening og tilhørighet gjennom hele oppveksten.

Foto: Ziggi Wantuch

Delmål

Barn og unge i Rauma får barnehage- og skoletilbud av høy kvalitet som gir dem et godt grunnlag for livslang læring, mestring og deltakelse i samfunnet

- Barnehage- og skoletilbudet skal planlegges langsiktig i tråd med elevtallsutvikling og behov for gode og stabile fagmiljø. Barnets beste og likeverdig kvalitet skal ligge til grunn.
- Sikre at barnehager og skoler utvikles og styres kunnskapsbasert.
- Trygge og helsefremmende lærings- og lekemiljø som fremmer tilhørighet, mestring og læring.
- Rauma kommune skal arbeide systematisk for at alle elever tilegner seg grunnleggende ferdigheter som gir et godt grunnlag for videre læring og fullføring av videregående opplæring.
- Rauma kommune skal tilrettelegge for at barn og unge utvikler nysgjerrighet, utforskertrang og kreativitet som grunnlag for læring og trivsel.
- SFO skal være en trygg og inkluderende møteplass som gir lek, tilhørighet og gode fellesskap.
- Rauma kommune skal være en aktiv pådriver for at barn og unge utvikler relevant kunnskap og engasjement, slik at de kan delta som ansvarlige medborgere i ulike fellesskap og samfunnsarenaer.
- Gode læringsprosesser og en skolehverdag som ivaretar læring, motivasjon og elevenes livskvalitet.

Lek, utforsking og praktisk læring i sentrum

- Legge til rette for lek, utforsking og praktisk læring, og bidra til at barn og unge har tid og rom til dette gjennom hele oppveksten.
- Nærskogen, fjæra, fjellet og lokalmiljøet er viktige arenaer for læring, utforsking og lek.
- Utvikle uteområder og offentlige rom som inviterer til bevegelse, aktivitet og egenorganisert bruk, også for eldre barn og ungdom.
- Aktiv innsats for redusert og bevisst skjermbruk.

Levende og tilgjengelige nærmiljø og møteplasser som gir fellesskap og tilhørighet

- Styrke kultur-, idretts- og fritidstilbudet for barn og unge. Både i lag og foreninger og gjennom egenorganiserte aktiviteter i nærmiljø og uteområder.
- Det Umulige Huset skal, sammen med ungdommen selv, være en drivkraft for møteplasser for unge i hele Raumasamfunnet gjennom samarbeid, inkludering og utvikling.
- Legge til rette for digitale tilbud som bidrar til inkludering og kontakt med kommunens møteplasser for barn og unge.
- Sentrum bør ha en ungdomsvennlig profil.

Delmål

Sammen om barndommen – for en trygg og inkluderende barndom der alle barn opplever fellesskap, tilhørighet og like muligheter

- Styrke foreldre og familier gjennom veiledning, samarbeid og felles arenaer som fremmer trygghet, mestring og fellesskap i hverdagen.
- Bruke barnehager og skoler som inkluderende og helsefremmende fellesskapsarenaer, som fremmer gode levevaner, trivsel og læring og bidrar til å utjevne forskjeller tidlig i livet.
- Legge til rette for at alle barn får like muligheter til deltakelse i fellesskap, uavhengig av familiens økonomi, bakgrunn eller livssituasjon.
- Styrke samarbeid mellom kommune, nærmiljø, lag og foreninger for å bygge trygge fellesskap rundt barn og familier.
- Jobbe for at idretten, også for ungdom, skal være bred nok, lenge nok, for å sikre et inkluderende miljø.
- Jobbe for at kulturarenaer skal legges til rette for deltakelse i hele oppveksten, også ungdomstida.
- Motivere og ansvarliggjøre innbyggerne til å ta ansvar for egne nabolag og bidra til inkluderende fellesskap for barn og unge.

Rett hjelp til rett tid

- Sikre tidlig og riktig innsats i hele oppvekstløpet gjennom bedre tverrfaglig samhandling.
- Styrke foreldresamarbeidet systematisk – gi foreldre støtte og verktøy for å lykkes.
- Arbeide helhetlig for trygge og planlagte overganger: barnehage – skole – ungdomstrinn – VGS.
- Forsterke samarbeidet rundt gravide og små barn – en god oppvekst starter allerede i magen.

Sterk og attraktiv VGS i Rauma

- Bygge et sterkt og attraktivt ungdomsmiljø rundt Rauma VGS.
- Knytte VGS tettere til lokalt næringsliv, reiseliv og kommunen.
- Samarbeide med nabokommuner og regionen for å utvikle og opprettholde Rauma VGS.
- Bruke VGS som motor i tilflytting og kompetanseutvikling.
- Styrke attraktiviteten til Rauma VGS gjennom økt samarbeid med lokale lag og foreninger om organisering av idretten og andre aktiviteter.

Sammen skaper vi god helse, meningsfulle liv og trivsel

God helse handler om mer enn fravær av sykdom. Den skapes i hverdagen – i møte med andre, i aktivitet og bevegelse, i trygghet og tilhørighet. I Rauma skal alle kunne leve gode, meningsfulle liv, uavhengig av alder, livssituasjon og funksjonsevne.

Helse og fellesskap henger tett sammen. Trygge lokalsamfunn, inkluderende møteplasser og muligheter for deltakelse forebygger ensomhet, utenforskap og sosiale helseforskjeller. Folkehelsearbeidet må derfor handle om aktivitet, fellesskap, kultur, frivillighet og gode nærmiljø – med vekt på tidlig innsats og forebygging, slik at flere kan mestre hverdagen og leve selvstendige liv lengst mulig.

Rauma skal tilby helhetlige og koordinerte helsetjenester tilpasset ulike behov og livsfaser, der digitale løsninger og mestringsteknologi bidrar til riktig hjelp til rett tid. Målet er et funksjonsvennlig og inkluderende lokalsamfunn – der det er lett å høre til, delta og leve gode liv sammen med andre.

Foto: Anunatak

Delmål

Helsefremmende og forebyggende lokalsamfunn

- Dreie innsatsen i kommunens tjenester mot helsefremmende og forebyggende arbeid.
- Tilrettelegge for informasjon, opplæring og tiltak som støtter gode helsevalg i befolkningen.
- Forebygge tidlig rusdebut og problematisk rusbruk.
- Arbeide aktivt for høy vaksinedekning.
- Legge til rette for at innbyggere kan leve aktive liv og bo trygt i eget hjem så lenge som mulig. I kommunedelsentrene Åfarnes, Isfjorden og Måndalen skal Rauma kommune sørge for tilgjengelige seniorboliger.
- Arbeide langsiktig for å sikre gode fasiliteter for svømming og vannaktivitet, og utrede løsninger for modernisering eller videreutvikling av svømmeanlegg i planperioden.

Inkludering og deltakelse – mot utenforskap og diskriminering

- Gode inkluderingsløp for flyktninger, og støtte deltakelse i språk, aktivitet og arbeid.
- Forebygge ungt utenforskap gjennom tidlig innsats, inkluderende fritidsmiljø og helhetlig samarbeid mellom tjenester, der barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i saker som gjelder barn.
- Skape møteplasser og aktiviteter som styrker tilhørighet og sosial deltakelse i alle deler av kommunen.
- Samarbeide med frivilligheten og næringslivet om tiltak som når mennesker som står utenfor fellesskapet.
- Deltakelse i aktiviteter og fellesskap skal ikke forutsette tilgang til smarttelefon eller sosiale medier.

Kultur og fritid som folkehelse

- Sikre et bredt og inkluderende fritidstilbud gjennom lag, foreninger og kulturaktører.
- Legge til rette for egenorganisert aktivitet gjennom åpne nærområder, møteplasser og lett tilgjengelige anlegg.
- Styrke kulturtilbud, bibliotek, kirke og møteplasser som forebyggende og helsefremmende arenaer.
- Integrere kultur i folkehelsearbeidet. Kultur skaper fellesskap, forebygger ensomhet og fremmer psykisk og fysisk helse.

Natur som helsefremmende arena

- Ivareta og utvikle stier, turveier, løyper og leder som gir gode naturopplevelser.
- Bruke naturen aktivt som arena for hverdagsaktivitet, sosialt fellesskap, mestring og helsefremmende arbeid.

Delmål

Aktiv medvirkning, mestring og selvstendige liv

- Legge til rette for aktiv medvirkning og mestring i tjenestene, med mål om økt selvstendighet og deltakelse i hverdagen.
- Styrke innbyggernes egne ressurser og nettverk, slik at flere kan leve selvstendige liv og delta i fellesskapet.

Nødvendige helsetjenester

- Riktig innsats til rett tid gjennom helhetlige, nødvendige og forsvarlige helsetjenester.
- Styrke samhandling og koordinering på tvers av tjenester og fagområder, og utvikle tjenestene gjennom kunnskapsbasert og fleksibel ressursbruk.

Generasjonsvennlig, funksjonsvennlig og trygt lokalsamfunn

- Planlegge for trygge, inkluderende og tilgjengelige nærmiljø og nabolag som legger til rette for fellesskap og deltakelse i alle livsfaser.
- Videreutvikle Rauma som et funksjonsvennlig og aldersvennlig lokalsamfunn, med vekt på universell utforming og gode hverdagsløsninger.
- Legge til rette for at innbyggere, uavhengig av alder og funksjonsnivå, kan delta aktivt i lokalsamfunnet og leve gode liv lengst mulig.

Aktiv bruk av helse- og mestringsteknologi

- Videreutvikle bruken av helse- og mestringsteknologi.
- Styrke digital kompetanse hos ansatte og innbyggere.

Styrke samspillet mellom kommunen, frivilligheten og pårørende

- Legge til rette for et forpliktende og bærekraftig samarbeid mellom kommunen og frivilligheten, med tydelige rammer og gjensidige forventninger.
- Styrke samspillet med pårørende og andre som bidrar i fellesskapet, gjennom bedre støtte, dialog og tydelige roller.
- Verdsette frivillighet og fellesskap som en viktig ressurs i samfunnsutviklingen, uten å erstatte kommunens ansvar for nødvendige tjenester.

Et sted folk vil bo, jobbe og bli

Rauma skal være en kommune mennesker velger – enten de allerede bor her, vender hjem eller flytter hit for første gang.

Attraktivitet handler om summen av det hverdagslivet tilbyr: gode boliger, trygge nærmiljø, varierte arbeidsmuligheter og korte avstander til natur og by. Med nærhet til Molde og Ålesund, og Raumabanen som knytter oss til resten av landet, er Rauma et eget og velfungerende bo- og arbeidsmarked.

Boligpolitikken er et av våre viktigste virkemidler for å styrke attraktiviteten. Rauma skal ha boliger for alle livsfaser, og en god boligpolitikk handler både om å utvikle nytt og gi liv til det eksisterende – gamle hus og etablert bebyggelse er en viktig del av identiteten vår.

Rauma har sterke kvaliteter som gjør oss attraktive: naturen, kulturen, frivilligheten og et bredt næringsliv uten avhengighet av én enkelt hjørnesteinsbedrift. Dette gir fleksibilitet, stabile arbeidsplasser og godt grunnlag for innovasjon.

Kommunen skal legge til rette for et variert og fremtidsrettet næringsliv og styrke samspillet mellom næring, utdanning, kultur og lokalsamfunn – slik at Rauma forblir et sted folk vil bo, jobbe og bli.

Foto: Anunatak

Delmål

Fremtidsrettet og mangfoldig næringsliv som tiltrekker kompetanse, kapital og nye arbeidsplasser

- Sikre god tilgang på kompetanse gjennom samarbeid med Rauma VGS, næringsklynger og relevante utdannings- og utviklingsmiljø i regionen.
- Ha en aktiv og kunnskapsbasert tilnærming til næringsutvikling, med bevissthet om trender, teknologisk utvikling og hvilke typer arbeidsplasser kommunen skal legge til rette for fremover.
- Legge til rette for gründere, småbedrifter og kontorfellesskap, og tiltrekke mennesker som kan ta med seg jobben sin, med fleksibilitet som konkurransefortrinn.
- Arbeide for å tiltrekke kapital og investeringer til næringsutvikling i kommunen, gjennom samarbeid, nettverk og forutsigbare rammebetingelser.
- Kommunen skal aktivt arbeide for å sikre attraktive og strategisk riktige næringsareal i kommunen.
- Legge til rette for at ungdom kan få erfaring fra arbeidslivet tidlig, gjennom deltidsjobb, sommerjobb og ungdomsbedrifter.

Næringsutvikling basert på godt samarbeid og lokale fortrinn

- Videreføre og styrke det tette samarbeidet innad i næringslivet, samt mellom kommunen og næringslivet.
- Styrke Raumas posisjon innen naturbaserte næringer, som reiseliv, guiding, mat, kultur og friluftsliv, gjennom god tilrettelegging og aktiv næringspolitikk.
- Videreutvikle landbruk og andre primærnæringer som viktige næringer i kommunen, med betydning for matsikkerhet, kulturlandskap, bosetting og lokal verdiskaping.
- Støtte opp om eksisterende virksomheter og bidra til omstilling og videreutvikling, slik at lokale bedrifter kan tilpasse seg nye markeder og rammevilkår.
- Opprettholde og videreutvikle Raumas status som sertifisert bærekraftig reisemål.
- Videreutvikle og samordne destinasjonsledelsesarbeidet for bærekraftig reiselivsutvikling.
- Styrke grunnlaget for helårsarbeidsplasser på tvers av næringer, med vekt på vekst i skulder- og lavsesong.
- Styrke samarbeidet mellom skole og lokalt næringsliv for å gjøre unge kjent med lokale arbeids- og karrieremuligheter.

Boliger for ulike livssituasjoner og faser av livet

- Planlegge for et variert boligtilbud og bomiljø som møter behov i ulike livssituasjoner og livsfaser, og som bidrar til sirkulasjon i boligmarkedet.
- Sikre tilgjengelige tomter der det er et uttalt behov.
- Kommunen skal arbeide for å sikre fast bosetting og helårs bruk av boliger.
- Utvikle nye etablerings- og boligmodeller som senker terskelen for å bosette seg i Rauma, som leie-til-eie-ordninger, prøve-bo og andre fleksible boligmodeller.
- Boligutvikling skal skje i samarbeid med private aktører og Husbanken, med aktiv bruk av tilgjengelige støtte- og virkemiddelordninger.
- Legge til rette for boliger til personer i krevende livssituasjoner.

Delmål

Kultur som drivkraft for attraktivitet, identitet og fellesskap

- Videreutvikle Rauma sin kulturprofil gjennom festivaler, kulturhuset og lokale kulturarenaer.
- Bruke kultur som strategisk virkemiddel i stedsutvikling og arealplanlegging, inkludert aktive offentlige rom.
- Det skal gis like muligheter for deltakelse i kunst- og kulturopplevelser, aktiviteter, opplæring og møtesteder for alle.
- Styrke kultur som brobygger og møteplass mellom generasjoner og mellom nye og etablerte innbyggere.
- Sikre gode kultur- og fritidstilbud for barn, unge og unge voksne, og utvikle trygge ungdomsarenaer.
- Legge til rette for kreativitet og skapende virksomhet gjennom gode arenaer for musikk, kunst og kultur.
- Ta vare på og synliggjøre kulturminner som del av stedsutvikling, identitet og lokal verdiskaping.

God tilgjengelighet og sterkere regional tilknytning

- Arbeide for at Raumabanen videreutvikles som en robust og fremtidsrettet transportåre for innbyggere, næringsliv og reiseliv.
- Styrke Rauma sin rolle i Romsdalsregionen.
- Samferdsel som virkemiddel for attraktivitet og verdiskaping.
- Sikre at samferdselsinfrastrukturen videreutvikles for å ivareta næringsliv, beredskap og logistikk.
- Arbeide aktivt for realisering av Langfjordsforbindelsen som et prioritert samferdselsprosjekt for Rauma.
- Arbeide for et godt kollektivtilbud på tvers av kommunen.

Drive systematisk og målrettet tilbake- og tilflyttingsarbeid

- Ha en tydelig og helhetlig profilering av Rauma med utgangspunkt i naturgledevisjonen.
- Jobbe aktivt for å bygge bro mellom lokale og tilflyttere: alle som bor her skal oppleve at de er innbyggere i Rauma.

Et levende sentrum og sterke lokalsamfunn

- Arbeide langsiktig for at Åndalsnes skal være Norges tindehovedstad, som reisemål, attraktivt bosted og motor for lokal verdiskaping.
- Utvikle Åndalsnes som et sentrum som kobler mennesker, natur, kultur og aktivitet, med langsiktig stedsutvikling som grunnprinsipp.
- Styrke handel, servering og byliv gjennom samarbeid med næringsliv og lokale aktører.
- Videreutvikle sosiale og kulturelle møteplasser i bygdene, som fremmer fellesskap og lokal identitet.
- Begrense handelslekkasje fra kommunen ved å samarbeide med lokale og nasjonale aktører for å utvikle og styrke handel i hele Rauma.

Natur og trygghet, i dag og i morgen

Rauma har naturverdier av stor lokal og nasjonal betydning som gir grunnlag for bosetting, friluftsliv, folkehelse, reiseliv og verdiskaping. Naturen er en sentral del av kommunens identitet og livsgrunnlag, men også en ressurs som krever langsiktig og kunnskapsbasert forvaltning.

Kommunen står overfor økte utfordringer knyttet til klimaendringer. Dette stiller strengere krav til arealbruk og klimatilpasning. Naturforvaltning, arealplanlegging og beredskap må derfor ses i sammenheng.

Beredskap handler også om samfunnets evne til å håndtere usikkerhet og sammensatte kriser. I en tid preget av geopolitisk uro, digital sårbarhet og spredning av feilinformasjon er tillit og samarbeid avgjørende for robusthet. Kommunen skal arbeide systematisk med forebygging, informasjonsberedskap og sikring av kritiske samfunnsfunksjoner, i tett samspill med innbyggere, frivillighet og næringsliv.

Gjennom tydelige prioriteringer og helhetlig planlegging skal Rauma bevare naturmangfold og styrke samfunnets evne til å forebygge, håndtere og komme seg etter uønskede hendelser.

Foto: Anunatak

Delmål

God samfunnssikkerhet, beredskap og trygge lokalsamfunn

- Arbeide helhetlig og systematisk med samfunnssikkerhet og beredskap med bakgrunn i helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse.
- Styrke kommunens egenberedskap og evne til å opprettholde nødvendige og kritiske tjenester ved kriser og langvarige hendelser.
- Etablere tydelige varslings- og informasjonsrutiner, og sikre god intern og ekstern krisekommunikasjon ved hendelser.
- Styrke lokal selvforsyningsgrad.
- Sikre at kritisk infrastruktur er robust og tilpasset fremtidige påkjenninger.
- Kommunen skal være en pådriver for samvirke med relevante aktører og virksomheter i arbeidet med forebygging, beredskap og krisehåndtering.
- Styrke egenberedskap hos innbyggerne gjennom informasjon, kampanjer og opplæring.
- Jobbe kontinuerlig for å ivareta demokratiske verdier gjennom åpenhet og gjennomsiktighet i kommuneorganisasjonen.
- Bibliotekene styrker kommunens beredskap ved å sikre tilgang til verifisert informasjon, bidra til innbyggernes digitale kompetanse og tilby en trygg og inkluderende møteplass.
- Vurdere drikkevannsforsyningen som kritisk samfunnsfunksjon, med kunnskap om dagens situasjon og fremtidig kapasitet.
- Sikre trygt drikkevann gjennom kildevern og arealplanlegging.

Aktiv naturforvaltning for å bevare naturmangfoldet

- Bevare naturmangfoldet gjennom god oversikt over naturverdier og et bevisst forhold til konsekvenser av arealbruk.
- Sikre viktige naturtyper som myr, gammelskog og andre verdifulle naturtyper mot nedbygging.
- Unngå fragmentering av natur og sikre økologisk sammenheng ved nye inngrep.

Bærekraftig bruk av naturen

- Legge til rette for naturbaserte opplevelser som er skånsomme for naturen og kulturmiljøet og styrker lokal verdiskaping.
- Sikre at reiseliv og friluftsliv utvikles på naturen og kulturmiljøet sine premisser, med god besøksforvaltning.
- Kombinere natur, kultur og aktivitet som grunnlag for langsiktig stedsutvikling.

Natur som helsefremmende arena for alle

- Bruke naturen aktivt i kommunens folkehelsearbeid for å fremme folkehelse.
- Bevare sammenhengende grønnstruktur og nærturer i alle bygder.
- Legge til rette for bruk av natur i lek, læring og oppvekst.

Rauma er godt rustet mot naturfare gjennom aktiv klimatilpasning

- Utarbeide og følge opp en helhetlig plan for klimatilpasning som del av kommunens løpende arbeid.
- Prioritere bruk av naturbaserte løsninger i klimatilpasningsarbeidet.
- Sikre at nye planer og tiltak bygger på oppdatert klimarisiko- og sårbarhetsanalyse.
- Styrke kommunens kompetanse og kapasitet innen klimatilpasning.
- Integrere klimatilpasning i kommunale bygg, VA-systemer, vei og annen infrastruktur.

Dyktige folk og gode tjenester

Fremtidssikring av tjenester handler om mennesker – om medarbeidere med kompetanse, engasjement og vilje til å utvikle Rauma videre. Det er de som hver dag skaper kvalitet i barnehager, skoler, helse- og omsorgstjenester, tekniske tjenester, kultur og forvaltning.

Rauma skal være en attraktiv arbeidsgiver som rekrutterer, utvikler og beholder dyktige medarbeidere. Vi skal bygge en organisasjonskultur preget av samarbeid, åpenhet og læring, der ansatte har handlingsrom og ansvar for å forbedre tjenestene i møte med innbyggerne.

Samtidig må vi forvalte fellesskapets ressurser klokt. God økonomistyring, tydelig ledelse og langsiktig prioritering er avgjørende for å sikre bærekraftige tjenester over tid. Teknologi og digitale løsninger skal brukes der det gir bedre kvalitet, mer tilgjengelige tjenester og god ressursutnyttelse.

Foto: Rauma kommune

Delmål

Innovativ og lærende organisasjon

- Aktivt prøve ut nye måter å jobbe på, ha kultur for å akseptere risiko, styre usikkerhet og lære av feil.
- Kultur for å samhandle og dele ressurser og kompetanse på tvers av organisasjonen.

Attraktiv arbeidsgiver og god organisasjonskultur

- Legge til rette for fleksible og inkluderende arbeidsformer som gjør kommunen attraktiv for kompetent arbeidskraft.
- Styrke lederskap gjennom målrettet faglig, administrativ og relasjonell kompetanse-utvikling.
- Skape en kultur som fremmer helse, trivsel og tilstedeværelse.
- En aktiv livsfasepolitikk som legger til rette for at ansatte kan stå lenger i arbeid.
- Tiltrekke, utvikle og beholde medarbeidere med riktig kompetanse for dagens og fremtidens behov.
- Videreutvikle en organisasjonskultur som preges av samarbeid, tillit, læring og stolthet over å jobbe i Rauma.

Involvering av innbyggere og ansatte i samfunns- og tjenesteutvikling

- Skape møteplass og dialog gjennom konseptet «Rauma snakker».
- Sikre at interessenter får mulighet til å med-virke når det angår dem, gjennom tydelige retningslinjer for brukermedvirkning.
- Sikre reelt partssamarbeid med ansatte og tillitsvalgte i utvikling av tjenester og samfunnet.

God økonomisk bærekraft

- Arbeide målrettet for å oppfylle kommunens handlingsregler for drift, investeringer og opp-bygging av fond.
- Sikre en langsiktig og ansvarlig forvaltning av inntektene fra konsesjonskraft for å styrke økonomisk robusthet.
- Styrke økonomistyringen i hele organisasjonen gjennom tydelige prioriteringer, løpende kostnadskontroll og realistiske planer.

Effektiv og fleksibel tjenesteproduksjon

- Aktiv bruk av data og analyser for bedre beslutninger og effektiv tjenesteproduksjon.
- Arbeide aktivt for å tilpasse ressursbruk og tjenester etter de økonomiske rammene, både på kort og lang sikt.
- Legge til rette for fleksibel tjenesteproduksjon gjennom tilpasning av bygg, bemanning, arbeidsmetoder og organisering når behovene endrer seg.

Digitalisere kommunens tjenester for bedre tilgjengelighet og kvalitet, særlig innenfor helse

- Bruke ny teknologi og nye digitale løsninger som en aktiv del av tjenesteutviklingen, særlig innenfor helse.
- Øke digital modenhet blant ansatte og innbyggere.

Hva kan vi som innbyggere gjøre?

Samfunnsutvikling skapes ikke av kommunen alene. Hvordan vi som innbyggere møter hverandre, deltar og tar ansvar i hverdagen, har stor betydning.

Foto: Anunatak

Trygge barn som leker, lærer og mestrer

- Vær en trygg og tilstedeværende voksen – for egne og andres barn.
- Støtt opp om frivillighet, idrett og kultur.
- Bidra til inkluderende møteplasser.
- Vær en god rollemodell, for eksempel gjennom et bevisst forhold til konsekvenser av skjermbruk og rus.

Et sted folk vil bo, jobbe og bli

- Snakk godt om Rauma.
- Ta imot nye innbyggere.
- Støtt lokale bedrifter og arrangementer.
- Snakk konstruktivt om utvikling, også når du er uenig.

Dyktige folk og gode tjenester

- Engasjer deg i demokratiske prosesser.
- Gi tydelige og respektfulle tilbakemeldinger.
- Bidra til en kultur der vi søker løsninger.

Natur og trygghet, i dag og i morgen

- Ta vare på naturen, bruk den med respekt.
- Vær bevisst på eget forbruk.
- Ha egenberedskap.
- Hold demokratiske verdier ved like: Søk kunnskap og informasjon, og hold «uenighetsmuskelen» ved like – gjennom diskusjon skaper man økt forståelse.

Sammen skaper vi god helse, meningsfulle liv og trivsel

- Si hei, inviter med, inkluder nye.
- Ta vare på egen helse gjennom aktivitet og fellesskap.
- Fokus på å mestre egen hverdag og å ta vare på seg selv.
- Benytt deg aktivt av støtte fra egen familie og nettverk.
- Benytt tilbud fra frivillige organisasjoner, lag og foreninger.
- Planlegg for egen alderdom, for eksempel ved valg av bolig.
- Delta i lokalsamfunnet.
- Se etter den som faller utenfor – små handlinger betyr mye.

Langsiktig arealstrategi

Arealene i Rauma er en begrenset og verdifull ressurs. Hvordan arealene brukes i dag, får konsekvenser langt frem i tid og er ofte vanskelig å reversere. Arealstrategien fastsetter derfor overordnede prinsipper for kommunens fremtidige arealutvikling og skal bidra til en helhetlig, langsiktig og bærekraftig utvikling i tråd med mål og prioriteringer i kommuneplanens samfunnsdel.

Strategien tydeliggjør kommunens prioriteringer knyttet til vern og bruk av natur, utvikling av steder og lokalsamfunn, håndtering av klima- og naturfare samt økonomisk bærekraft og verdiskaping over tid.

Arealstrategien danner grunnlaget for kommuneplanens arealdel og skal være et styringsverktøy i kommunens arealplanlegging og reguleringsarbeid. Gjennom tydelige prioriteringer skal strategien bidra til forutsigbarhet, helhetlig planlegging og en bærekraftig samfunnsutvikling i Rauma.

Foto: Anna Svare

Naturmangfold

- Naturmangfold, økologisk sammenheng og karbonrike arealer skal ivaretas, herunder myr, gammelskog og vassdrag. Arealbruk og utbygging skal planlegges slik at fragmentering av natur unngås, og naturens funksjoner for klima, beredskap og økosystemer opprettholdes over tid.
- Begrense nedbygging av natur. Dette innebærer å vurdere fortetting, transformasjon, restaurering og gjenbruk av grå arealer, samt å bygge kunnskap om arealbruk, naturtap og mulige kompensasjonsområder. Å sikre fast bosetting er også et viktig hensyn.

Balanse mellom vern og bruk

- Natur skal brukes – men på naturens premisser. Arealbruk skal balansere bosetting, friluftsliv, reiseliv, vern og lokal verdiskaping, og ivareta jordvern, hensynssoner, landbruks- og beitenæringers bruk av inn- og utmark, slik at konflikter forebygges gjennom planlegging og tilrettelegging.
- Landbruk og andre primærnæringer skal sikres gode og forutsigbare arealrammer. Dyrka og dyrkbar jord skal tas vare på, og arealbruk skal bidra til å styrke matproduksjon, kulturlandskap og langsiktig bruk av jord- og naturressurser.
- Fritidsbebyggelse skal ta særlig hensyn til naturmangfold og karbonrike arealer.

Særskilt forvaltningsansvar – villrein og villaks

- Ivaretakelse av villreinens leveområder skal ha særlig prioritet i arealplanleggingen. Arealbruk og utbygging skal ta hensyn til villreinens trekkruter, leveområder og sårbarhet, og bidra til å redusere fragmentering, forstyrrelser og barrierer i villreinområdene.
- Naturmangfold i vassdrag, fjorder og kystnære sjøområder skal ivaretas gjennom helhetlig arealbruk. Som forvalter av villaksen må planleggingen ta hensyn til økologisk tilstand, sammenhengen mellom ferskvann og sjø og samlet påvirkning fra menneskelig aktivitet, og bidra til å redusere risiko for negativ påvirkning på viktige naturtyper og arter.

Klimatilpasning

- Klimatilpasning og håndtering av naturfare skal være et grunnleggende premiss for arealbruk. Arealplanleggingen skal ta hensyn til flom, skred, overvann, ekstremvær og fremtidige klimaendringer, og bidra til å redusere risiko for liv, helse, verdier og kritisk infrastruktur.
- Når vi bygger og utvikler steder, skal vi i størst mulig grad bruke grønne og naturbaserte løsninger. Det gir tryggere håndtering av overvann og flom, og skaper mer natur, trivsel og gode møteplasser.

Foto: Anunatak

Stedsutvikling

- Fortetting, transformasjon og gjenbruk av arealer skal vurderes før nye utbyggingsområder.
- Bolig- og stedsutvikling skal legge til rette for ulike livsfaser. Arealplanleggingen skal bidra til varierte boligtyper og bomiljø, og styrke sentrum og tettsteder som hverdagsarenaer med nærhet mellom bolig, tjenester, arbeid, kultur og fritid.
- Arealbruk som styrker bosetting og helårs liv i kommunen skal prioriteres. Ved avveiing mellom boligformål for fastboende og fritidsbebyggelse skal behovet for boliger til fastboende tillegges størst vekt. Ny nedbygging av natur- og utmarksarealer skal i hovedsak begrunnes i behov for fast bosetting.
- Nærnatur og sammenhengende grønnstruktur skal sikres i og rundt tettsteder og lokalsamfunn. Arealplanleggingen skal bidra til tilgjengelige uteområder, grønne forbindelser og naturpregede møteplasser som fremmer folkehelse, trivsel og hverdagsaktivitet.
- All arealplanlegging skal ivareta trafikksikkerhet med særlig vekt på gående, syklende og trygg skoleveg.
- For å stimulere bosetting i bygdene åpner kommunen opp for spredt boligbygging.

Næringsutvikling

- Næringsarealer bør lokaliseres konsentrert og strategisk for å sikre langsiktig verdiskaping og effektiv bruk av areal og teknisk infrastruktur. Videre utvikling av næringsarealer skal i hovedsak skje gjennom gjenbruk, transformasjon og bedre utnyttelse av eksisterende nærings- og industriområder. Areal for arealkrevende næringsvirksomhet, logistikk og industri skal i hovedsak samles i færre, egnede næringsområder med god tilgjengelighet og robust teknisk infrastruktur. Spredt lokalisering og etablering av nye næringsarealer i bygdene skal som hovedregel unngås der dette medfører økte investerings-, drifts- og vedlikeholdskostnader for kommunen, eller svekker muligheten for samhandling, synergieffekter og videreutvikling av sterke næringsmiljøer.
- Næringsarealer for mindre og lite arealkrevende virksomhet kan inngå i helhetlig stedsutvikling der dette styrker lokalsamfunn og reduserer transportbehov. Slike virksomheter skal lokaliseres i tilknytning til sentrum, bygdesentrum og boligområder på en måte som bidrar til korte reiseavstander, attraktive arbeidsplasser og effektiv transport, uten å utløse uforholdsmessige investeringer i ny teknisk infrastruktur eller undergrave hovedprinsippet om konsentrerte næringsområder.
- Eksisterende næringsområder og etablert næringsvirksomhet i bygdene skal kunne bestå og videreutvikles. Næringsutvikling skal i hovedsak skje gjennom fortetting, omstilling og bedre utnyttelse av næringsarealer som allerede er tatt i bruk.

Langsiktig arealforvaltning og økonomisk bærekraft

- Arealplanleggingen skal baseres på et langsiktig drifts- og livsløpsperspektiv. Ved valg av arealløsninger og prinsipper for utbygging skal konsekvenser for drift, vedlikehold og livssykluskostnader vektlegges, slik at kommunen har forutsetninger for å forvalte anlegg og teknisk infrastruktur på en robust og bærekraftig måte over tid.
- Eldre reguleringsplaner og ubenyttede utbyggingsreserver gjennomgås for å sikre at avsatte nærings- og utbyggingsarealer er realistiske og i tråd med gjeldende kunnskap, lovverk og nasjonale føringer. Dette inkluderer vurdering av konsekvenser for natur, klima, beredskap, teknisk infrastruktur og kommunens økonomiske bæreevne, slik at utdatert planverk ikke bidrar til kostnadskrevende og lite bærekraftige arealbeslutninger.

Stedsstruktur

Arealstrategien legger til grunn en differensiert stedsstruktur:

Åndalsnes som kommunesenter og hovedsentrum. Bygdesentrum: Isfjorden, Måndalen, Innfjorden, Verma, Åfarnes, Mittet, Eidsbygda og Rødven.

VERDENS BESTE KOMMUNE FOR NATURGLADE MENNESKER